

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษากระบวนการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม ผู้วิจัย ได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัย และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านงบประมาณในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม จำนวน 3 แห่ง รวมทั้งสิ้น 122 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงบประมาณในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอ นาทมจังหวัดนครพนม เฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 3 แห่ง รวมทั้งสิ้น 94 คน ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยได้หาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดย ใช้สูตรคำนวณของยามานะ (Yamane) ดังนี้ (พวงรัตน์ พวีรัตน์. 2548 : 25)

$$N = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นในการศึกษาครั้งนี้ยอมให้

เกิดขึ้นร้อยละ 0.05 แทนค่าในสูตรขนาดตัวอย่าง

$$(n) = \frac{122}{\left[1 + 122 (0.05)^2\right]} = 93.48 = 94$$

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เท่ากับ 93.48 คน เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์และเป็นไปตามหลักจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะต้องมีจำนวนเต็ม จึงปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 94 คน และหาสัดส่วนจากกลุ่มประชากรด้วยการสุ่มตัวอย่างจำนวนประชากรโดยเทียบบัญญัติไตรยางศ์ การคำนวณกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

$$\text{ผู้บริหาร} = \frac{12 \times 94}{122} = 9.24$$

และผลการคำนวณประเภทตำแหน่งอื่น ๆ ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ลำดับที่	ประเภทตำแหน่ง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล	12	9
2	พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล	36	28
3	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	74	57
	รวม	122	94

เมื่อผู้วิจัย ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละประเภทแล้ว ผู้วิจัยทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการการจับสลาก โดยเขียนรายชื่อกลุ่มประชากรลงในกล่องแต่ละประเภท จำนวน 3 กล่อง และดำเนินการจับสลากที่ละกล่อง ซึ่งมีขั้นตอน คือ จับรายชื่อคนแรกขึ้นมาและบันทึกไว้ และนำไปไว้ในกล่องคืนเพื่อให้ประชากรทุกคนมีโอกาสดูถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างเท่า ๆ กัน และดำเนินการจับต่อจนครบตามจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่าง กรณีที่จับได้รายชื่อเดิมผู้วิจัยจะนำไปไว้คืนและดำเนินการจับใหม่จนครบตามขนาดกลุ่มตัวอย่าง 94 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และหน่วยงานที่สังกัด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม ในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน คือ ด้านการจัดเตรียมงบประมาณ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการตรวจสอบงบประมาณ โดยแบ่งระดับของเป็นมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีการลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 33 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานและสามารถนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข กระบวนการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบอื่น ได้ จำนวน 4 ข้อ

วิธีการสร้างเครื่องมือและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

1. วิธีการสร้างเครื่องมือ

โดยผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับ แผนพัฒนา อปท. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล และข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาทม องค์การบริหารส่วนตำบลคอนเตย และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองซน การสร้างแบบสอบถาม สถิติและการวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.2 กำหนดโครงสร้างในการศึกษา กรอบแนวคิดของแบบสอบถามให้ครอบคลุมคำถามของการวิจัย

1.3 กำหนดวัตถุประสงค์ รายละเอียดประเด็นในการเก็บรวบรวมข้อมูลในแบบสอบถาม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา

1.4 สร้างข้อคำถามและรายละเอียดในแบบสอบถาม

1.5 เสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้องด้านองค์ประกอบ ด้านเนื้อหา ความครอบคลุม การใช้ภาษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถวัดได้ตรงจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

1.6 ปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามรายละเอียด ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. การตรวจสอบเครื่องมือ

2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Item of Objective Congruence หรือ IOC) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539 : 249) โดยกำหนดให้

เห็นด้วย มีค่าเท่ากับ + 1 ข้อคำถามดังกล่าวมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

ไม่แน่ใจ มีค่าเท่ากับ 0 ข้อคำถามดังกล่าวไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยหรือไม่

ไม่เห็นด้วย มีค่าเท่ากับ - 1 ข้อคำถามดังกล่าวไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

2.1.1 นายชำนาญ ภาระจำ วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนาทม อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.1.2 นางรัศมี กุลวงศ์ วุฒิการศึกษา ศีษศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารหลักสูตร) ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหมูม้น ตำบลคอนเคย อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

2.1.3 คร.ชัยวิชิต เชียรชนะ วุฒิการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การวัดและประเมินผลการศึกษา) ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

2.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วหาค่า IOC ผลความสอดคล้องมีค่าตั้งแต่ .67 ไปทดลองใช้ (Try Out) กับบุคคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทมปละอำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม จำนวน 40 คน ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์

อย่างง่าย ระหว่างรายข้อและรวมทุกข้อ (Item-total Correlation) และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 102) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82

2.3 นำแบบสอบถามที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาทม องค์การบริหารส่วนตำบลคอนเตย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองชน อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม เพื่อประสานขอความร่วมมือบุคลากรในเขตพื้นที่อำเภอนาทม จังหวัดนครพนม
2. ให้มีผู้ช่วยวิจัยในการเก็บข้อมูล จำนวน 1 คนต่อหนึ่งองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเจตจุดประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และลงเก็บข้อมูลตามจำนวนองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 3 แห่ง ตามกลุ่มตัวอย่างที่ได้เลือก
3. ผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยดำเนินการเก็บแบบสอบถามคืนจนครบ 94 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว มาประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยมีขั้นตอนและใช้สถิติสำหรับวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบเช็คแบบสอบถาม
2. ลงรหัส
3. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติ ค่าความถี่ และร้อยละ
4. การวิเคราะห์กระบวนการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานลักษณะคำถามกระบวนการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง ระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง ระดับมาก
- 3 คะแนน หมายถึง ระดับปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง ระดับน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแบ่งช่วงชั้นคะแนนจากจำนวนระดับชั้นเท่ากับ 5 ชั้น (คะแนนจาก 1 ถึง 5) คำนวณได้จากสูตร ดังนี้

$$\begin{aligned}
 &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

ฉะนั้นในแต่ละช่องคะแนนของระดับชั้น จะเท่ากับ 0.8 คิดเป็นเกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนนในแต่ละระดับชั้น จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลความหมาย ระดับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงบประมาณ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทม ดังนี้

นำคะแนนที่ได้คำนวณค่าเฉลี่ยและกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้
(รังสรรค์ สัมพะเลิศ. 2552)

- ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายความว่า ระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายความว่า ในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายความว่า ในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายความว่า ในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายความว่า ระดับน้อยที่สุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูลคำถามปลายเปิดที่เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้วิธีการจัดหมวดหมู่นำเสนอในรูปแบบความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม คือ ความเที่ยงตรง (Validity) โดยใช้ค่า IOC ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ Item total Correlation สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค
2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
 - 2.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้สถิติ คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
 - 2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนที่ 2 กระบวนการบริหารงบประมาณ วิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test (Independent Samples) และ F-test (One Way ANOVA) กรณีพบความแตกต่าง ผู้วิจัยจะดำเนินการพิสูจน์รายคู่ด้วยวิธีการ Sheffe'
4. การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่เป็นประโยชน์ข้อความคล้ายกันเป็นเรื่องเดียว โดยวิธีการจัดกลุ่มเนื้อหา (Grouping) แล้วแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และพรรณนาความ